

Cartea politică

George Băjenaru

„Viața politică și Procesul lui Iuliu Maniu (vol. II)” de Cicerone Ionițoiu

• O viziune unică asupra istoriei • Un model de politician pentru românii de azi și pentru cei ce vor veni

În iunie 1997 am publicat în ziarul „Dreptatea” de la București, un amplu comentariu pe marginea primului volum al cărții „Viața politică și Procesul lui Iuliu Maniu”. Am început apoi acest comentariu în cartea mea de eseuri intitulată „Între sublim și tragic” (Editura Cerna, București, 1998). Spuneam atunci că aștept cu interes cel de al doilea volum al biografiei lui Iuliu Maniu, biografie ce pune în lumină un model de politician pentru românii de azi și pentru cei ce vor veni. Sugeram totodată, că o meditare și o mai largă răspândire a acestei cărți atât în țară, cât și în afara țării, parțial impusă de însăși dreptul la istorie al acestui marilor nemuritori românesc, a cărui viață și-a fost abuziv întreruptă.

După numai doi ani de la publicarea primului volum, președintele croniclei de istorie națională, domnul Cicerone Ionițoiu, mi-a trimis de la redacția sa din

carea regelui Carol al II-lea) și se încheie cu descrierea împrejurărilor în care au murit Iuliu Maniu (5 februarie 1953) și Ion Mihalache (5 februarie 1963).

Partea fundamentală a cărții e alcătuită din capitole și subcapitole, ale căror titluri vin să sugereze evoluția în timp și trăsăturile distincte ale unor evenimente ce au un rol hotărâtor în evoluția istoriei, în strânsă legătură cu implicarea României în cel de-al doilea război mondial, pe baza opțiunii definitive a statului național-legionar român, condus de generalul Antonescu, de a participa la acest război, ca aliat al Axei Berlin-Roma, opțiune ale cărei grave consecințe sunt indecizabil cunoscute. Transcriu o parte din titlurile cu o profundă valoare sugestivă: „Prăbușirea” (aluzie la starea dezastruoasă a României anulul 1940-n.a.); „Opoziția românească” (referire la opoziția lui

ore înainte de capitulare”; „România între Yalta și Potsdam”; „Sfârșit de război european”; „Preocuparea lui Iuliu Maniu pentru Țară”; „Instalarea aparatului represiv”; „Scrisoarea lui Iuliu Maniu către Vășinski”; „Fixarea alegerilor și înăsprirea teroarei”; „Legionarii la comunisti erau buni, iar țărăniile erau fasciști”; „Obsesia lui Lucrășanu Pătrășcanu rămânea Iuliu Maniu”; „Avant-premiere loviturii: Pătrășcanu la Rege”; „Comunistii jubilează și atacă”; „Planul diabolic de dizolvare a PNT”; „Pânza de păianjen”; „Drumul Tămădău - Malmaison”; „Proces, NU, Teatrul, DA. Sforile trase de Moscova”; „Despre colegii din boxă, ai lui Iuliu Maniu”; „Viața în afara celulelor”; „Moscova trece la ofensiva europeană contra planului Marschal”; „Atitudinea plină de demnitate a lui Iuliu Maniu”; „Regimul de exterminare de la Galați”; „Maniu mutat la anti-camara gropii comune. Sighet”; „Străinătatea despre dispariția lui Iuliu Maniu”; „Spre exterminarea și a lui Ion Mihalache”. Textele aflate sub asemenea titluri, dovedesc o reacție spontană și o responsabilitate superioară din partea autorului, față de faptele și evenimentele descrise și interpretate, în lumina adevărului istoric. Un vast material documentar și informativ

competență, sinceritate și credibilitate. Sub acest aspect, domnul Ionițoiu lasă cititorului impresia că știe aproape tot ce se poate ști despre Iuliu Maniu, pe care îl vede ca pe un om politic și un patriot român de înaltă moralitate, un gânditor fără prejudecăți rasiale sau anti-semitice, orientat ferm pe o cale liberă, democratică, în rezolvarea oricărei probleme legate de interesele națiunii lui.

România din perioada 1940-1947 este prezentată sub semnul unei continue prăbușiri, pe toate planurile vieții, politice, economice, social-culturale. Abdicarea regelui Carol al II-lea, la insistențele lui Iuliu Maniu și în fața ultimatumului dat de generalul Antonescu, în dimineața zilei de 6 septembrie 1940, e urmată imediat de o dictatură nazistă, național-legionară, iar apoi de o dictatură militară (ianuarie 1941-august 1944), ambele acționând la București sub presiunile Berlinului și ale Romei, ca și sub amenințările rusești. În toată această perioadă, ca și în anii de după război, până la procesul ce l-a fost înscenat de dictatura comunistă, în anul 1947, Iuliu Maniu a fost în permanență omul cu dosar, la politica legionară, la Fuhrerul de la Berlin și în cele din urmă, la comunistii care l-au asasinat, printr-un regim de exterminare, în închisorile de la Iași și Sighet, între anii 1947-1953.

...manuscrisul celui de al doilea volum al aceleiași lucrări, pe care sper să-l vadă publicat în viitorul apropiat. Faptul în sine ar putea servi, cum nu se poate mai bine, politicienilor actuali din România, a căror debusolare se răsfrânge în mod direct asupra masei de alegători, aceștia din urmă fiind în continuare derutați, la rândul lor, de crearea nejustificată a unor noi formațiuni politice, care plutesc în mod ofensiv și compromițător deasupra istoriei naționale.

Un imens material documentar, distribuit cronologic între copertile unui manuscris de 440 de pagini, este comentat de autor pe baza criteriilor, diacronice și sincronic, de cercetare. Ca și în primul volum, viața politică a lui Iuliu Maniu, este urmărită de autor în strânsă legătură cu evenimentele majore din Istoria României și a Europei. Volumul începe cu evenimentele politice de înaltă tensiune din anul 1940 (Dictatul de la Viena și abdi-

unile generalului Antonescu și ale statului național-legionar, pe de o parte; dar și fața de mișcarea comunistă, pe de altă parte, n.a.); „Urgia s-a așternut peste țară” (aluzie la violența acțiunilor declanșate de poliția legionară, n.a.); „Ordinea nu se poate face prin crime și oameni exaltați” (aluzie la violențele activității legionare, n.a.); „Balkanii în flăcări”; „Masacrarea polonezilor la Katyn”; „Opoziția din România, înaintea începerii războiului”; „Negorocirile au venit și de la Răsărit”; „Regele Mihai înfruntă politica marșalului”; „Hitler cheamă colaboratorii la ordine”; „Toate clopotele bat la Londra a biruință”; „România în fața puhoiului sovietic”; „Singura ieșire a României era abandonarea Germaniei”; „Armata, contra lui Hitler”; „Maniu mereu în acțiune”; „Hitler se enfurie”; „Preludiul altei dictaturi”; „Unde pune armata sovietică piciorul, impune și sistemul social”; „Ultimele

In Memoriam Dr. Traian Andreescu

La New York a încetat din viață, sâmbătă 19 august a.c., la vârsta de 87 de ani, Traian Andreescu, doctor în științe juridice și filosofie.

Traian Andreescu s-a născut la 19 octombrie 1913 în comuna Văideni, județul Vâlcea. A studiat școala primară și secundară la Rm. Vâlcea, iar studiile universitare le-a făcut la București, unde a obținut licența în drept și filosofie, cu notele cele mai mari. A promovat examenul oral la al doilea doctorat în economie și politică, dar a fost arestat de organele Securității de tristă amintire, înaintea susținerii tezei de doctorat. După 12 ani și jumătate de detenție în diverse închisori din România, a fost eliberat în august 1964. De tânăr se dedica profesiunii juridice, practicând avocatura la București, unde s-a evidențiat foarte repede printre cei mai străluciți corifei ai barei.

După ani grei de suferință prin gulagurile României, în 1979, doctorul Traian Andreescu vine în Statele Unite, stabilindu-se la New York. Începutul a fost greu, ca pentru orice emigrant sosit în țara tuturor posibilităților, dar datorită pregătirii sale profesionale și experienței acumulate de-a lungul anilor, împletite cu erudiția sa rar întâlnită, doctorul Traian Andreescu a funcționat, timp de 18 ani, ca traducător oficial de limbă engleză, franceză și germană pe lângă Serviciul de Imigrare și Naturalizare din New York.

Comunicativ, înzestrat cu o remarcabilă vocație oratorică, autentic luptător pentru libertatea de gândire, de exprimare, pentru libertate în genere, Traian Andreescu și-a câștigat datorită

inteligienței și cunoștințelor sale în orice domeniu, o adevărată faimă. Printre prietenii se mai spuneau că „enciclopedia ambulantă”, o denumire meritată pe deplin. Om de o vastă cultură, neobosit în muncă, în ciuda vârstei înaintate, Traian Andreescu a colaborat la diverse ziare și publicații din New York, precum și la revista „Lumină Lină”. A participat frecvent la ședințele cenacului „Mihai Eminescu” de pe lângă Institutul Român de Teologie și Spiritualitate Ortodoxă (capela Sf. Apostoli Petru și Pavel din Astoria, NY), precum și la toate activitățile bisericii.

Doctorul Traian Andreescu a îndoit comunitatea româno-americană din New York, plecând pe „drumul fără întoarcere” așa cum a trăit: cu discreție și cu distincție, dar din păcate cu un tribut greu plătit în ultimele luni ale vieții pe un pat de suferință de la New York Hospital, li vom păstra o neștearsă amintire, colegială și prietenească, Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Duminică 20 august a.c., după Sfânta Slujbă care a avut loc la biserica „Sf. Apostoli Petru și Pavel” din Astoria, NY, PSS Pr. Gavril Damian (înlocuitorul temporal pentru perioada de vacanță a Pr. Theodor Damian) a oficiat o slujbă funerară pentru pomenirea defunctului dr. Traian Andreescu, la care au asistat numeroși prieteni și cunoscuți ai celui dispărut. Personalitatea doctorului Traian Andreescu a fost elogiată de următorii: Ion Radu, președintele Comitetului Parohial al bisericii „Sf. Apostoli Petru și Pavel”, poetul Constantin Zissu, Elisabeta Păunescu (Revista Miorița), Constanța Boca, Vișica Radu, Ion Dumitrescu și Emil Stoescu.

George Roșianu

Nice & Wise Way To Travel

424 Madison Ave, 12th Floor, New York, NY 10017

Agencia
de Turism
cea mai
preferată

Cele mai bune preturi în
Romania și oriunde în
lume.
Vacante în
Caraibe și
Europa.

sunati la

(212) 308-9772

FOTOGRAFIA: G. ROȘIANU

Cartea politică

„Viața politică și Procesul lui Iuliu Maniu (vol. II)” de Cicerone Ionițoiu

• O viziune unică asupra istoriei • Un model de politician pentru românii de azi și pentru cei ce vor veni

de George Băjenaru

continuare din numărul trecut

Ultimii 13 ani din viața politică a lui Iuliu Maniu fac în mod special obiectul acestui al doilea volum, din care am desprins, în ceea ce îl privește pe autor, o înestimabilă aprehensiune a istoriei, cu aducerea în prim plan a celor mai neașteptate detalii din contextul istoric național și european. Este locul a aminti aici de întâlnirea dintre mareșalul Antonescu și Hitler (Salsburg, 12-13 aprilie 1943), când Hitler trece „la dezvoltarea cauzelor defecive care umbresc victoria finală a Axei și de care se face vinovată România”. Fuhrerul îi citește mareșalului Ion Antonescu din dovezile atașate la dosarele lui Mihai Antonescu și Iuliu Maniu. Mihai Antonescu e acuzat că „face aluzii neprietenoase” la adresa Germaniei și duce o activitate de scoaterea României din război, pe când Iuliu Maniu e acuzat de „tratative cu anglo-americanii” și că „e chemat la Londra ca să acționeze”. Fiind de față la discuții, Ribbentrop a intervenit, zicând că „o asemenea trădare nu poate fi pedepsită decât cu moartea” și că „în Germania, un om ca Maniu ar fi fost demult spânzurat”. Replica mareșalului avea să

prevină o eventuală pedepsire de către germani a celor doi, reliefând totodată o bună trăsătură de caracter, aceea de a nu trăda compatrioții: „Mihai Antonescu e foarte surmenat și ar trebui să-i dau un concediu”; „Maniu nici nu îndrăznește să fie activ. Dacă ar face-o, ar fi îndat arestat”. Din cuprinsul cărții mai rezultă și o altă atitudine pozitivă din partea lui Antonescu, și anume aceea față de problemele evreilor. Astfel, aflăm că „într-o notă informativă de la Siguranță, datată 1 iulie 1944, se raportează că: „Cercurile evreiești în Capitală, declară că Maniu este un adevărat susținător al evreilor, chiar și al celor de peste hotare, aducând precizarea că acum o săptămână Iuliu Maniu a fost în audiență la mareșalul Antonescu, pe care l-a rugat să nu aplice Decretul-Lege cu privire la refugiații evrei din Ungaria. Acest decret pedepsește cu moartea pe evreii care trec granița din Ungaria. Mareșalul a promis că nu-l va aplica. El a spus că evreii prinși vor fi internați în lagăr până vor pleca din Palestina și vor avea tot concursul guvernului român pentru a pleca”.

Opoziția românească față de acțiunile de război ale Germaniei și ideile naziste

venite din afară, ca și față de haosul și dezordinea din viața publică, produse de poliția legionară, dirijată de Horia Sima, se identifica atunci cu glasul vizionar al lui Iuliu Maniu, „încurajat fiind de aliații englezi și americani”, care urmăreau cu mare interes „desfășurarea evenimentelor din România sfărțată”. Un citat din ziarul „Zvoboda”, ce apărea la Jersey City, reliefează faptul că Iuliu Maniu se bucura de prestigiu internațional: „Există în România o persoană marcantă, care declară deschis că nu crede că starea de astăzi să se mențină și că democrația va pieri. Acesta este vechiul conducător al Partidului Național Țărănesc, Iuliu Maniu, în vârstă de 67 de ani, care nu se lasă influențat de curentul totalitar. Cuvântul lui are încă greutate pentru că el se bucură de o mare autoritate la Curtea Regală, față de Regina-Mamă și față de tânărul Rege, pe care-l iubește foarte mult”.

„Tragedia ce se petrece în sufletul nostru, în urma pierderii Basarabiei și a unei părți importante din Ardeal, Bucovina și Dobrogea – scria Iuliu Maniu în comunicatul PNT din 8 septembrie 1940, intitulat CAUZELE PRĂBUȘIRII FOSTULUI REGIM, nu poate fi înălțată decât printr-o viață națională întemeiată pe virtuțile străbune ale neamului românesc și prin întronarea moralei creștine în toate manifestările noastre publice și private. Suprema portucă, după 10 ani de grea încercare, trebuie să fie pentru noi toți: Să ne întoarcem la Dumnezeu și la Națiune”. „Astfel făcând, vom putea servi Patria, Dinastia și pe Majestatea Sa Regele Mihai I”. Nu știu dacă politicienii aflați la putere în România de azi vor ignora sau nu acest sfat al lui Maniu. Oricum, el pare să fie valabil. Un asemenea

sfat ar putea trezi conștiința misiunii istorice a unor dintre politicienii actuali, cufundați în letargie și uitare, atunci când e vorba de conectarea prezentului cu trecutul nefalsificat al istoriei naționale.

Abuzurile interne ale noului regim, venit la putere în anul 1940, ca și acțiunile acestuia la ordinele Berlinului, sunt confruntate de Iuliu Maniu cu luciditatea patriotului creștin, incoruptibil. Ilustrative sunt memoriile de protest față de masacrele săvârșite de legionari și față de dezastrul național în care ajunsese țara, adresate de Iuliu Maniu generalului Antonescu. Reproduse de autor, aceste memorii dau cărții o strălucită valoare documentară, transformând-o într-un adevărat tezaur bibliografic pentru cercetătorul din domeniul Istoriei României.

Documente și mărturii, însoțite de comentariile autorului, pun în fața cititorului adevăruri menite să-i furnizeze o imagine asupra personalităților și organizațiilor politice românești din perioada cuprinsă între anii 1940-1947, cu ale căror ideologii și viziuni se confruntă personalitatea lui Iuliu Maniu, împreună cu membrii Partidului Național Țărănesc. În ochii fostului Președinte al Consiliului de Miniștri, din timpul domniei carliste (l-am numit pe Maniu), regele Carol al II-lea apare ca un om corupt, căre, sfidând morala creștină și-a compromis domnia cu o viață împotriva căreia Iuliu Maniu nu a încetat să protesteze „timp de zece ani de zile”, așa cum aflăm din comunicatul PNT, apărut în ziarul „România”, pe data de 8 septembrie 1940.

În ceea ce privește personalitatea generalului Ion Antonescu, ea apare conturată încă de la începutul preluării puterii statului, de propriile sale acțiuni, îndrep-

tate spre supunerea de către nou stat național-legionar, programului militar, ofensiv al Axei. Relevante în acest sens sunt prezicerile făcute de general în ședința Consiliului de Miniștri din 18 septembrie 1940: „Noi ne-am așezat pe axa Roma-Berlin. Mergem sută în sută până la moarte, alături de Axă. Ori triumfăm cu Axa, ori cădem cu Axa... deci punctul nostru de reazem în afară, este Axa; iar înăuntru, regimul național legionar”. Asemenea precizări vin într-o totală contradicție cu următoarea declarație făcută de Iuliu Maniu numai cu două zile înainte, revistei „Parlamentul Românesc”, cenzurată imediat de statul național-legionar. Este o declarație care definește cum nu se poate mai bine personalitatea politică, democratică, a lui Iuliu Maniu și orientarea ideologică a partidului său, aflate la polul opus al ideologiei legionare, impregnate cu idei fasciste, importate din afară. „Sunt aderent al constituționalismului parlamentar. Ultimele evenimente, în special prăbușirea regimului carlist, caracterizat prin abolirea parlamentarismului, dovedesc mai mult ca orice, că mai ales în România este absolut necesară discutarea în public a problemelor și soluțiilor, precum și critica liberă a actelor de guvernământ și administrație. Imensa imoralitate, și revoltătoare abuzuri care au cuprins în ultimii ani viața publică a României, se pot atribui, în primul rând, lipsei vieții parlamentare și a corolariilor ei: libertatea de presă și de întrunire – mijloacele unui serios control”.

Deși este, supus din punct de vedere strategic și tactic Axei, generalul Anto-

nescu apare totodată ca un conducător lucid și un bun patriot, care se disociază de ideile fasciste și bestialitățile comise de legionarii conduși de Horia Sima, cu asistența și încurajarea Berlinului. Iată poziția generalului, în raport cu abuzurile săvârșite de legionarii anarhiști: „Unele elemente îmbrăcate clandestin în cămașe verde și altele, cu false tocure de ziaști la ureche, merg din casă în casă și din întreprindere în întreprindere, în Capitală și în țară, pentru a anunța, teroriza și stoarce bani... Nu poate fi adevărat legionar acela care calcă ordinul meu și care iese din legea statului, din legea ordinii și din legea omiei.

Cercetarea într-un stat de orice natură, într-un stat de ordine, cum este acela național legionar, pe care îl voim, nu o pot face decât organele create de lege și pe deapsa, pentru orice faptă, nu o poate aplica decât justiția”. (Din comunicatul „Împotriva dezordinei și anarhiei”, ziarul „Universul”, 5 oct. 1940). În ședința Consiliului de Miniștri din 22 sept. 1940, generalul, revoltat că poliția legionară arestase și maltrata cetățeni străini, se adresează direct lui Horia Sima: „O chestiune de ordine publică și pentru care te fac responsabil: să se termine cu legiunile care fac acte de autoritate publică, să nu mai fizezi cazurile ascunse, căci orice caz ce se fine ascuns mă supără, și ori eu plec, ori d-voastră plecați. Nu vreau să am dificultăți cu englezii. I-au ridicat pe englezi, ce-au căutat?... Două poliții în stat nu se pot face, căci ajungem la anarhie”. Pentru că în ședința din 27 septembrie să continue: „Nu permit să se

excite simțul de bestialitate al nației, pentru că poate duce la o situație tragică neamul românesc...”. Pe urmă atacurile împotriva oamenilor politici. N-ani nimic care să mă unească cu dl Iorga. Tonul mă desparte, îl detest, pentru că a dus o campanie oribilă - în neamul românesc - înainte, bineînțeles. Nu mă interesează, dar nu vreau ca oameni care au adus serviciu neamului românesc să fie astăzi atacați, trebuie să avem o presă civilizată, nu suntem un stat de sălbatic, ca să se spună că dl Iorga are o barbă de 4 metri. Calificative de acestea la adresa unor oameni bătrâni nu tolerez...”. Și, cu toate acestea, „Urgia s-a așternut peste țară”. Sunt asasinai pe rând de către legionari, profesorul-filozof Petre Andrei, membru al PNT, deputat și Secretar de Stat la Ministerul Instrucțiunii Publice, Virgil Madgearu, profesor de economie, și Secretar general al PNT, Nicolae Iorga, „savantul de renume mondial”, precum și un număr de 65 de deținuți politici, ciuruiți în „noaptea cuțitelor lungi” (26/27 noiembrie 1940), la închisoarea „Jilava”.

Cu Horia Sima în frunte, mișcarea legionară se află în etapa compromiterii de sine și a propriei sinucideri. Puntea de comunicare dintre PNT și legionari, existentă pe vremea lui Corneliu Zelea Codreanu, este acum total întreruptă. Apogeul atrocităților comise de legionari la sfârșitul anului 1940, ca și în cadrul rebeliunii lor din ianuarie 1941, îl determină pe generalul Antonescu să rupă el însuși cu această mișcare și să intenționeze a forma un guvern de Unitate Națională, cu implicarea PNT, în frunte cu Maniu și

Mihalache. Replica de refuz a acestora din urmă a fost fermă și bine motivată. În mod rațional și principial, autorul evidențiază astfel cauzele acestui refuz: „Iuliu Maniu vedea crearea unor condiții de stat, revenirea la viața parlamentară prin libertatea de manifestare a opiniilor partidelor politice, ori generalul Antonescu era preocupat că „legionarii nu fuseseră înfrânți, continuau viața subterană și amenințau viața membrilor din guvern. Iuliu Maniu urmărea retragerea cât mai repede din cleștele Axei, pe care generalul n-o putea face, fiindcă, după cum am văzut, el își datora existența după 23 ianuarie 1941, exclusiv sprijinului total al lui Hitler. Este clar că după episodul cu Sima, generalul nu avea de gând să schimbe nimic. Maniu spune: „Regimul era de teroare și în contra comuniștilor și în contra legionarilor. Și în consecință, drept urmare a regimului de teroare, nu aveai voie nici să scrii, ci era, pe scurt, reprimant. Era un regim care nu admitea expresiunea voinței populare”. Aflat în fața acestui refuz categoric, generalul va renunța la ideea formării guvernului de unitate națională. În consecință, Antonescu abrogă „statul național legionar” și formează un guvern militar, punând Berlinul în fața unui fapt împlinit (30 ianuarie 1941). Cu acest guvern militar avea să se confrunte în continuare Iuliu Maniu și membrii partidului său, aflați în opoziție, pe toată durata războiului, până în august, 1944, când armata română își schimbă direcția de luptă spre Germania.

continuare în numărul viitor

Cartea politică

„Viața politică și Procesul lui Iuliu Maniu (vol. II)” de Cicerone Ionițoiu

de George Băjenaru

continuare din numărul trecut

Opoziția fermă față de regimul național-liberal, face din Iuliu Maniu – așa cum aflăm din titlul unui capitol -, CONDUCĂTORUL RĂZBOIULUI INVIZIBIL DIN ROMÂNIA. Bine inspirat, autorul extinde metoda de cercetare, de la documentele oficiale, la mărturiile unor prieteni ai lui Maniu. Astfel, sunt introduse în textul volumului, referințele din anul 1942 ale lui Mihai Popovici, pe atunci vicepreședinte al PNȚ, căruia Iuliu Maniu i-a propus să plece în străinătate, să conducă destinele țării, în timp ce el, ca președinte al partidului, rămânea „să facă același lucru în țară”. Odată introduse în text, asemenea referințe au darul de a pune și mai mult în lumina meritată, personalitatea lui Iuliu Maniu. Și nu numai atât. Prin luciditatea lor interpretativă, gândurile lui Mihai Popovici ne fac să înțelegem mai bine conjunctura internațională în care se afla România aceluia an, când războiul atingea cote tot mai fierbinți. Sunt gânduri ce nu pot fi omise din nici un studiu sau manual de istorie. Cu cât mai mulți tineri le vor citi, cu atât mai mulți politicieni lucizi va avea România în viitor. Gândurile lui Mihai Popovici sunt o adevărată

lecție de educație politică, patriotică. Le transcriu pentru tinerii aflați încă pe băncile școlii, dar și pentru politicienii care, în bălălia lui pentru cucerirea puterii în stat, ar avea un exemplu. Cine știe să citească și printre rânduri, va putea găsi idei valabile și în viața politică de azi. Iată, așadar, textul referințelor lui Mihai Popovici: „Nesfârșite au fost discuțiile mele cu vechiul meu prieten, Iuliu Maniu, asupra împrejurărilor nefericitei înspăimântătoare care s-a năpustit peste poporul românesc; am văzut cu groază cum zi de zi se adâncește mai mult și mai mult de drepturile imprescriptibile ale unui popor, dreptul la hotărâre lui etnice și dreptul la independență, libertatea și autodeterminarea lui. Nu vrem să facem un reproș. Poate că nu se poate altfel; poate că regimul nefast al lui Carol II, prăvălise neamul românesc într-o prăpastie atât de adâncă, încât o reînălțare nu este ușoară; poate că s-au comis și se comit greșeli iremediabile; constatăm doar acest fapt, fără putința de a fi contrazis și cel mult explicat. Arbitrajul de la Viena sau, mai bine zis, dictatul, a fost măciuca îngrozitoare, cu care dușmanii fără suflet, orbiți de patimi, neținând seama de nici un postulat etic sau de drept, înfruntă întregul românism, dar

mai ales cele patru milioane de români ardeleni; un milion de frați au fost târați în robia maghiară, unitatea ținuturilor de dincoace de Carpați, sfărâmată, centrele de cea mai înaltă cultură distruse, huliți, batjocoriți, și tot românismul ciscarpatic lăsat aproape fără apărare. Ceea ce se petrece astăzi pe tot întinsul Ardealului, este fără precedent; domnul Maniu și-a ridicat glasul în nenumărate rânduri, a atras atenția, a rugat, a cerut să se ia măsuri; nu numai că nu au fost primite, dar au fost considerate acte de sabotaj; nu, nu s-a sabotat nimic, ci era glasul îngrijorării, a unui suflet chinuit de soarta care i se hărăzește. Dar toate acestea sunt simple constatări, care s-ar putea remedia cu vremea, pe care alte forțe ar putea să le steargă ușor; dacă am fi prevăzători și cu ochii deschiși. România oficială s-a legat astăzi cu ochii deschiși de soarta Germaniei. Națiunea, al cărei instinct s-a dovedit de atâtea ori în istorie, că este mai clăvăzător decât logica națională a unui singur individ, are credința că puterea alianței Anglo-Americane nu va putea fi înfrântă niciodată. Această credință a avut-o încă înainte de a intra rușii în război. Evident, că prin implicarea americanilor și a rușilor în război, această credință a sporit; față de această credință, era evident că trebuia luată și o atitudine publică, prin care să se fină seama de această eventualitate, care este nu numai credința domnului Maniu, ci și mărturisirea latentă a opiniei publice românești și a instinctului de conservare a poporului românesc.

Era logic ca sub comandamentul aces-

tei credințe, toți aceia care o mărturisesc, să fim adânc îngrijorați de felul cum este condusă politica noastră externă, înglobată definitiv de ideea imperialismului german. Declarațiile recente ale domnului Walter Funk și atitudinea tot mai provocatoare a elementului etnic german, care culminează prin recomandarea de a se muta românii din Ardeal în Transnistria, prin crearea de școli speciale germane de a pregăti funcționari germani administrativi, prin acapărarea întregii noastre vieți economice etc., desigur că nu sunt de natură să liniștească opinia publică, cum nu sunt nici articolele din ziarele germane, de exemplu, cel din „Das Reich”, recent, sau propaganda fraților noștri italieni, în interesul hoardelor maghiare. Aceste elemente psihice, întăresc și mai mult gândul că împotriva guvernului trebuie întreprins ceva, pentru asigurarea existenței statului nostru.

continuare în numărul viitor

Free Classes

English as a Second Language

General Equivalency Diploma

Computer Classes

Register Now!

Fall session begins September

The Diane Armstrong Family Learning Center

4-21 27th Avenue, Astoria, NY 11102

Tel.: (718) 777-6440

Morning, afternoon & evening hours

Child care available for 3-12 year olds

„Viața politică și Procesul lui Iuliu Maniu (vol. II)” de Cicerone Ionițoiu

de George Băjenaru

continuare din numărul trecut

Cum aici în țară nu se poate face nimic, este natural că gândul nostru se îndreaptă pe plan extern. Nesiguranța că înspre cine se va înclina balanța victoriei finale și-a produs efectele ei, de mult, în toate statele. Aproape toate națiunile, chiar și cele mai puternice, luptă pe două planuri, ca în momentul unei catastrofe, să se salveze ce se mai poate salva. Ungurii sunt reprezentați printr-un număr impunător de conaționali recrutați din toate clasele sociale și din toate categoriile de cetățeni, începând de la extrema dreaptă, până la extrema stângă. Toate confesiunile, profesiunile, și-au trimis reprezentanții lor, pentru ca, furișându-se pe cheștiuni ideologice, în mijlocul adversarilor lor de astăzi, să așere interesele maghiarimei. Tibor Erkhart este în fruntea lor; gros subvenționat de însuși guvernul maghiar, se spune că a plecat cu 200 de milioane în aur. Bulgarii își au și ei tentaculele întinse prin toate părțile, exploataând mai ales filo-nazismul lor. Dar și germanii, pe de o parte prin Hess, pe de altă parte prin sute de refugiați, încearcă să potolească ura inamicilor lor, astăzi, cerând îngăduință pentru stațul democrat

de mâine, italienii în frunte cu Nitti și cu o întreagă pleiadă de oameni de frunte, de oameni refugiați și răspândiți în toată lumea, apărând integritatea Italiei democratice de mâine.

Un singur popor lipsește, noi, Românii. Tocmai astăzi, când în toiul războiului se discută toate problemele postbelice, când toate statele fac propagandă, leagă prietenii, câștigă simpatii pentru națiunile lor; noi, Românii, nu suntem prezenți; rămași fără nici o legătură cu foștii noștri aliați din războiul trecut, cu ajutorul cărora am înfăptuit România Mare, chiar dacă vom fi în parte cruși, cine va guvernă țara? Dacă n-am face altceva decât că am împiedica un guvern bolșevic și am colabora la un guvern național, și am bine merita pentru patrie.

Oare guvernării noastre nu gândesc și la problema aceasta?

În fața acestor probleme, domnul Maniu m-a solicitat și pe mine să părăsesc totul, să iau toaigul pribegiei și să pornesc și eu pe drumul spinos și greu al bejeniei naționale. Am ezitat mult. Starea sănătății mele, infirmitatea mea, puțina mea avere, și mai ales soția mea, erau motive: îmi influențau hotărârea.

Dar timpul trecea și nimănui nu se urnea. Era ora 12. O plecare de natura aceasta, trebuia făcută, și într-un timp potrivit psihologiceste. Astăzi aliații trec prin mari dificultăți, ofensive puternice, de multe ori cu succese apreciable.

O plecare în astfel de momente, dă un suport etic de neprețuit.

Ce rost ar avea o plecare, când sorții de izbândă înclină definitiv de partea aliaților. Ar face impresia unor postulânți la o victorie nemeritată, sau a unor cerșetori întârziști, al căror cuvânt nu mai are nici o greutate, nici morală, nici materială.

Trebuie plecat neapărat și imediat, indiferent de riscuri și sacrificii. Nu am nici o pretenție, suferința națiunii mele mi-a dat tăria să o pornesc la vârsta mea pe drumuri cu totul necunoscute. Câte am auzit și am văzut în ultimul timp în Ardeal, e suficient să-ți oțelască hotărârea. Toți care plecăm, și ar trebui să fim de zecă ori atâția, mergem luminați de făclia sfântă a iubirii de neam. Pe pământul și în casa în care scriu, la Brașov, am învățat de când eram copil să-mi iubesc neamul. Aicea, câteva zile înainte de plecare, am luat hotărârea să ascult de ordinul domnului Maniu și să-mi părăsesc tot ce am mai scump: pe soția mea. Rog pe prietenii mei, națiunea și chiar guvernării de astăzi, să fie seama de îndemnul și sentimentele care ne călăuzesc. S-ar putea întâmpla și altfel, s-ar putea că victoria să nu fie acolo unde credem noi, și atunci suntem pierduți și trupurile noastre se vor odihni departe, în pământ străin. Neamul nostru

nu-l pare plin de suferință”.

Intrarea României în război, alături de Germania, avea să întărească și mai mult opoziția lui Iuliu Maniu și a partidului său, avându-i aliați pe liberali, în frunte cu Brătianu. Deși erau de acord cu refacerea hotarelor țării, cei doi conducători de partide susțineau că trupele române să se oprească la Nistru. Pe 28 iunie, 1941, Iuliu Maniu vorbea fără nici o teamă: „Armata Română nu trebuie să încalce teritoriul ce nu ne-au aparținut. Un imperialism românesc va fi condamnat de toată lumea”. Era momentul crucial pentru definirea viitorului României, moment față de care poziția lui Iuliu Maniu este comentată de autor astfel: „Președintele Partidului Național Țărănesc, care întreține relații cu unii reprezentanți ai Occidentului, urmărea să convingă pe cel al Statelor Unite, că țara se află sub ocupație Germană, cu o situație asemănătoare Poloniei, și că nu ar trebui tratată ca inamic. Cele două democrații ar putea să convingă URSS-ul să declare că cele două provincii, Basarabia și Bucovina, au fost ocupate în 1940, ca o măsură de siguranță în fața Germaniei. Pentru aceasta, Maniu insistă să se oprească trupele la Nistru...” „Nistrul a fost trecut pe 26 iulie 1941 și pierderile înregistrate de armata română s-au cifrat la 1268 de ofițeri, 566 subofițeri, 29 741 de ostași. Pe când Mannerheim, după cucerirea Careliei, a oprit înaintarea trupelor finlandeze în Rusia, Antonescu a continuat războiul, care s-a soldat cu 147.000 de morți și 180.000 de prizonieri”.

continuare în numărul viitor

Cartea politică

„Viața politică și Procesul lui Iuliu Maniu (vol. II)” de Cicerone Ionițoiu

de George Băjenaru

continuare din numărul trecut

Opoziția intransigentă a lui Iuliu Maniu față de acțiunile de război, incalculabil de riscante, efectuate de dictatura militară antonesciană, culminează în anul 1944 (aprilie), când, în fața unei „perspective îngrozitoare” pentru țară, ce ar fi putut fi generată de planurile disperării lui Hitler, Iuliu Maniu pledează, în fața regelui Mihai I, pentru „înlăturarea lui Antonescu și crearea unui guvern național, format din militari”, având în frunte pe generalul Constantin Sănătescu. Rolul jucat în continuare de arhitectul politic Iuliu Maniu în pregătirea arestării mareșalului Antonescu, va fi hotărâtor. Astfel, în dimineața zilei de 20 august, la Snagov, ministrul de externe, Niculescu-Buzești, îi spune lui Maniu că „Regele e la curent cu situația de pe front și-i cere părerea. Maniu îi răspunde: Antonescu să fie chemat la Palat și să-i se ceară pe loc să semneze în fața Regelui, ordinul de încetarea focului și în caz de refuz, să fie arestat pe loc, imediat”, fapt ce se va întâmpla trei zile după aceea, la 23 august, 1944. Din nefericire, amestecul rusesc în afacerile interne ale României, după 23 August 1944, va determina „destinele României. Prezența trupelor rusești pe

teritoriul țării și presiunile dure ale Moscovei, prin A.I. Vășinski, fac posibilă crearea unui guvern pro-sovietic, „vasal”, în frunte cu Petru Groza. „În ceea ce privește popularitatea acestui guvern, Iuliu Maniu a precizat: „Metodele pe care le-a adoptat în guvernare, guvernul domnului Groza, sunt metode dictatoriale. El se menține prin gârzi înarmate, prin cenzură, prin teroarea încă necunoscută în istoria politică a țării”. Atacurile comunistilor împotriva lui Iuliu Maniu se întesesc. De ce? Ne-o spune, în mod documentat, domnul Ionițoiu, „Faptul că Iuliu Maniu reprezenta simfămintele firești ale poporului este dovedit de manifestările spontane și anonime de pe întreg teritoriul României”, în timpul campaniei de alegeri din anul 1946; de „notele informative ale siguranțelor județene trimise Bucureștilui și semnalate și în lucrările lui Gh. Onișoru”. Astfel, într-o notă informativă venită de la Botoșani, se spunea: „propaganda partidelor istorice cu privire la colhoz, a prins rădăcini adânci în sânul plugărilor. Ea constituie cel mai important obstacol în alegeri, Tărănimea vorbește cu teamă, că, după alegeri, guvernul va lua înapoi pământul, transformându-l în colhoz...”. O altă notă informativă, trimisă de la Deva, „locul de baștină al lui Groza”, suna astfel:

„În noaptea de 24 august, indivizi necunoscuți au scris cu vopsea roșie pentru fier, pe toate casele și gardurile comunei Pricaz, situată la doi kilometri de Orăștie: Jos Groza, trădătorul; Jos Groza bumbac; Jos porcii de comunisti; Trăiască părintele patriei, Maniu; Trăiască Regele și Maniu, Trăiască PNT”.

Evenimentul alegerilor din toamna anului 1946, este prezentat în cele mai mici amănunte, cu tot cortegiul de întâmplări imprevizibile, șocante. Rezultatele acestor alegeri au fost falsificate de comunisti. Sub titlul „Căstig prin fraudă”, este reprodusă Telegrama trimisă departamentului de Stat American, privind discuțiile ce au avut loc în ziua de 22 noiembrie 1946, la Misiunea Americană de la București, între Burton Berry (Reprezentantul SUA la București), Dumitru Negel (mareșalul Palatului), Mircea Ionițoiu (secretarul Regelui) și Savel Rădulescu (Consilier al Regelui), discuții din care se desprind adevăruri istorice și atitudini politice tranșante, cu privire la falsificarea alegerilor. Prin Departamentul de Stat American, Iuliu Maniu a înaintat un memoriu la Națiunile Unite, privind rezultatul falsificat al alegerilor. Din nefericire, nu a mai primit nici un răspuns. Decizia PNT a fost „de a nu se prezenta la lucrările parlamentului ilegal”. Într-o audiență la Rege, pe 30 noiembrie, 1946, Iuliu Maniu îl avertizează pentru ultima oară pe monah, „că dacă va accepta să conlucreze cu actualul parlament, asta ar însemna să contribuie la năruirea monarhiei”, ceea ce, din păcate, s-a și întâmplat. Ce a urmat?...

După aproape doi ani, în iulie 1947, Partidul Național Tărănesc a fost dizolvat, Iuliu Maniu arestat, și tot în același an, în decembrie, „comuniștii vor da asaltul hotărâtor asupra monarhiei”, înlăturând-o, așa cum prevăzuse Iuliu Maniu.

Utimele pagini ale cărții sunt dedicate arestării și procesului penal înscenat de către comunisti, marilor conducători ai PNT, Maniu și Mihalache, martirajului acestora, datorat unui regim sever de exterminare fizică, mai întâi în închisoarea de la Galați, și apoi în închisorile de la Sigheț și Râmnicu-Sărat, unde inimile lor au încetat să mai bată, spre marea pierdere a neamului românesc, îndoliat.

Cartea „Viața politică și procesul lui Iuliu Maniu”, pune în primul rând în atenția cititorului român, modelul demn de urmat al unui mare umanist creștin, care cu mintea și inima lui, refuzând instrumentele violenței de orice fel, și-a dedicat întreaga viață luptei pentru salvarea existenței unității naționale a României, a libertății depline a poporului român, pentru afirmarea cinstită și dreaptă a acestor popor în lume.

Prin conținutul ei pletos în documente, episoade și mărturii, această carte are marile merit de a oferi posterității un unghi de vedere istoric, bazat pe un imens material documentar, din care se desprind faptele bune și faptele rele săvârșite de conducători de state, partide și organizații politice, care poartă întreaga răspundere pentru siluirea istoriei lumii în general și României în special, în deceniul de cumpănă al sângerosului secol XX.